

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Casus I. Argumentum. Imposito à Fundatore Cappellaniæ oneri Cappellano unius Missæ quotidianæ in perpetuum durante sæculo, an hujusmodi onus duret ultra spatium centum annorum, vel potius transacto ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

C O M M E N T A R I U M.

EX hoc Canone sequentes deducuntur conclusiones.

Prima = PATRONUS NON POTEST SE INGERERE IN IIS, QUÆ AD SACRAMENTORUM ADMINISTRATIONEM SPECTANT, NEC SE IMMISERERE IN VISITATIONE ORNAMENTORUM ECCLESIE, NEC IN PROVENTIBUS BONORUM, ET FABRICARUM EJUSDEM, NISI ID SIBI RESERVATUM FUERIT IN LIMINE FUNDATIONIS =

Secunda = POTEST PATRONUS IN LIMINE FUNDATIONIS BENEFICII APPONERE CONDIÇÕES SIBI BENEVI-
SAS = Utramque conclusionem probant omnes Auctoritates superius relatae Par. II. Can. XXVII. in Commentario, quibus addo Barbof. hic num. 45. Frass. de Patron. Reg. tom. 1. cap. 8. num. 38. cap. 31. num. 15. tom. 2. cap. 61. nu. 15. & 18. Capon. discept. 273. num. 9. tom. 4.

I Non contenti sapientissimi Patres inhibere Patronis superius Can. V. usurpationem, & alienationem jurium, bonorum, & fructuum Ecclesie Patronalis, prohibuerunt etiam eisdem hic se ingerere in administratione Sacramentorum, proventuum, bonorum, & fabricarum ejusdem Ecclesie, ac se immiscere in visitatione ornamentorum illius, nisi in limine foundationis fuisset id de consensu legitimi Superioris eis reservatum, & tota cura visitandi Ecclesiam, & ejus ornamenta, ac distribuendi, & applicandi redditus Ecclesie Patronate, & Fabricae commissa fuit arbitrio, & dispositioni Episcopi Fagnan. in cap. Conquerente de offic. Ordin. nu. 34. Capon. discept. 1. num. 38. & discept. 56. nu. 3. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 24. nu. 1. & seqq. Barbof. hic nu. 45. vers. Et Fabricarum redditus.

Ultra Casus utramque conclusionem concernentes supra examinatos dicta Par. II. Canon. XXVII. & hic Can. V. nonnullos alios in presenti Canone subjicio ad secundam conclusionem spectantes.

A R G U M E N T U M.

Imposito à Fundatore Cappellaniæ onere Cappellano unius Missæ quotidianæ in perpetuum durante sæculo, an hujusmodi onus duret ultra spatium centum annorum, vel potius transacto dicto termino, remanserit extinctum.

- 1 *Vox Sæculum est apta nata non solum ad exprimendum spatium centum annorum, sed etiam ad denotandum mundum, ut num. 4.*
- 2 *Legatum pium relictum cum verbis perpetuitatem denotantibus, ad centum annos restringitur.*
- 3 *Imposito onere celebrandi Missam in perpetuum durante sæculo illud dicitur durare ultra spatium centum annorum, non verò hoc termino transacto remansisse extinctum.*

C A S U S I.

Quatuor Casus hic expono in S. Congregatione Concilii propositos, me studente apud R. P. D. Lambertinum meritissimum ejusdem S. Congregationis Secretarium, ex cujus verbis, & dictis infrascripta accipies, & legere etiam poteris in Foliis impressis, & per ipsum doctissimè de more extensis, quæ Eminentissimis Patribus ejusdem S. Congregationis solent distribui.

Primus est: Quidam Testator fundavit Cappellaniam in Ecclesia A, & in limine foundationis injunxit Cappellano onus dicendi, & celebrandi in dicta Ecclesia pro sua, suorumque Animabus, singulis diebus in perpetuum, durante sæculo, unam Missam planam; & semel in anno in die ejus obitus, seu alia immediatè sequenti, si causa intervenerit legitima, propter quam differri habeat; unam Missam solemnem mortuorum in cantu cum suis responsoriis, & Officium Mortuorum; dictus Testator voluit, & mandavit debere dici, & cele-

& celebrari, ac fieri singulis annis in perpetuum; donec cœlum, & terra durabunt.

Quoad perpetuam celebrationem Missæ solemnæ, & Anniversarii, nulla est difficultas; sola disputatio reducitur ad Missam planam singulis diebus recitandam, de hac enim quæritur, an ejus onus durare debeat ultra sæculum, hoc est ultra metam centum annorum, vel potius elapsis centum annis, cessare debuerit.

Plura suadent onus Missæ planæ non se extendere ultra metam centum annorum, tum quia quando vox *Sæculum* usurpatur ad denotandum tempus, & mensuram temporis, spatium significat tantummodo centum annorum, tum quia non desunt magni nominis Auctores, qui censent legatum pium relitum cum verbis perpetuitatem denotantibus ad centum annos restringi, ut latè videri potest apud *Vivium decis. lib. 3. decis. 406. nu. 18. & 19.* & tandem quia quando Testator voluit perpetuitatem absolutam, & indefinitam, eam expressit verbis clarissimis, uti colligitur ex legato Missæ solemnæ, & Anniversarii *singulis annis in perpetuum donec cœlum, & terra durabunt*; Hinc inferre licet, quod quando in legato Missæ planæ singulis diebus celebrandæ, usus est illis verbis *in perpetuum durante sæculo*, intellexit de perpetuitate limitata ad tempus centum annorum, multoque magis cum verba illa *durante sæculo*, non præcedant, sed subsequantur hæc alia *in perpetuum*, in hoc quippè rerum statu verba priora *in perpetuum* restringuntur in sequentibus *durante sæculo*.

His tamen non obstantibus placuit Sacræ Congregationi Concilii in una *Bononiens. 17. Decembris 1718.* ubi similis casus disputabatur, definire dictum onus Missæ planæ durare ultra spatium centum annorum, non verò dicto termino transacto, remansisse extinctum; Quia, quando agitur de legato pio, & signanter de legato Missarum verba *in perpetuum* non restringuntur ad centum annos, sed ad quodcumque tempus extenduntur, uti latè probant *Panciroli. consil. 175. per tot. Gratian decis. 22. per tot. Ciarlin. controvers. lib. 2. cap. 143. per tot.* cum improbabilis sit, & sensui Ecclesiæ repugnans nonnullorum Theologorum assertio, quod Ani-

mæ non detineantur in Purgatorio ultra decem annos, vel ut alii dicunt ultra metam centum annorum *Bellarmin. controvers. tom. 2. lib. 2. de Purgatorio cap. 9.*

4 Insuper vox *Sæculum* non solum est apta nata ad exprimendum spatium centum annorum, sed etiam ad denotandum mundum juxta illud: *Venturus est judicare sæculum per ignem*: quo stante idem erit dicere durante sæculo, ac durante mundo.

ARGUMENTUM.

Canonico adjecta lege à Fundatore in limine foundationis Canonica tus interessendi Divinis Officiis, ac lucrandi distributiones, prout interfunt, & lucrantur alii Canonici, an, & quando ipsi concedenda sit jubilatio?

SUMMARIUM.

- 1 Jubilatio non fuit introducta à Jure Canonico, sed à statutis particularibus Ecclesiarum, vel consuetudine, & nu. 2. & 3.
- 4 Jubilatio ut concedatur Canonico constare debet de servitio quadragenario cum qualitate, continui, & laudabilis.
- 5 In computatione temporis quadragenarii an habenda sit ratio temporis, quo canonicus absuit à servitio Ecclesiæ, obtentis absentiae indultis, vel ex causa infirmitatis, vel ex causa studiorum, velut Ecclesiæ sua negotiis vacaret, vel ratione munerum. Et num. 6. 7. 8. 16. & 21.
- 9 Quadragenarium servitium an sufficiat, quod sit difforme, vel potius requiratur, quod sit uniforme. Et num. 10. 11. 12. 17. & 22.
- 13 An parvus Canonico, vel Beneficiatorum numerus pro servitio Ecclesiæ impedire valeat Indultum Jubilationis Canonico, vel Beneficiato? & num. 18. & 23.
- 14 Episcopus cogere potest Jubilatos ad interessendum, si Ecclesiæ servitium, & cultus Divinus detrimentum patiantur. & num. 19. & 24.
- 15 Canonicus Jubilatus non tenetur ad localem residentiam. & num. 20. & 25.

CA-